

když ji nějaké společenstvo zřídilo aneb se alespoň usneslo k ní přistoupiti. Poněvadž se však nepodařilo stížnosti, pokud svými námitkami čelí proti přípustnosti odkazu žal. úřadu na právní moc rozhodnutí z 15. listopadu 1929, dovoditi, že se žal. úřad právní moci řečeného svého rozhodnutí právem dovolati nemohl, zůstává výrok žal. úřadu v uvedeném směru opřen o cit. pravoplatné rozhodnutí, a netřeba proto zkoumati důvodnost výtek stížnosti, dovozujičích příslušnost stěžující si pojišťovny ve věci samé.

Posléze vytýká stížnost jako vadu řízení, že min. soc. péče neuvádí v nař. rozhodnutí oněch 315 zaměstnanců m.-ských stavitelů podle jmen, nýbrž odkazuje na opis zaměstnavatelského katastru stěžující si pojišťovny, kterýž katastr však kromě toho obsahuje řadu jiných zaměstnavatelů, takže oněch 315 osob není vlastně náležitě precisováno.

Výtku tu vznáší stížnost neprávem. Nehledíc k tomu, že vůbec neuvádí, v jakém směru řečený domnělý nedostatek ztížil jí procesní obranu proti naříkanému rozhodnutí, dlužno uvést, že řečený opis zaměstnavatelského katastru dostatečně individualisoval zmíněné zaměstnance tím, že jsou v něm jejich zaměstnavatelé — stavitelé — výslovně označeni přídavkem »Baumeister (Baumstr)«, u každého z nich pak jsou uvedeni jmény jejich zaměstnanci u pojišťovny k 1. červenci 1928 přihlášení.

Č. 11.528.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní: Nezletilý syn, který se učí v živnosti svých rodičů řemeslu, nepodléhá sociálnímu pojištění podle § 2 odst. 1 zák. č. 221/24 a zák. č. 184/28 Sb., není-li prokázáno, že byla o tom uzavřena smlouva učební.

(Nález ze dne 6. listopadu 1934 č. 20.380.)

Prejudikatura: Boh. A 8649/30, 9996/32, srov. dále 6480/27, 8001/29 i j.

Věc: Marie K. v B. proti zemskému úřadu v Brně o sociální pojištění.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Městská rada zemského hlavního města Brna nevyhověla výměrem z 20. května 1931 stížnosti st-lichně do platebního výměru okr. nemoc. pojišťovny v Brně ze 17. ledna 1931, kterým jí bylo předepsáno pojistné z nemocenského, invalidního a starobního pojištění jejího syna Alfréda M. za dobu od 1. července 1926 do 30. června 1930 úhrnnou částkou 1.242.80 Kč a naříkaný plat. výměr okr. nemoc. pojišťovny v Brně potvrdila z těchto důvodů: »St-lka domáhá se stížností zrušení naříkaného platebního výměru z důvodu, že Alfréd M. nebyl u jejího manžela zaměstnán na základě smlouveného poměru učňovského, který by byl založen smlouvou učební. Šetřením u společenstva cukrářů v Brně bylo však zjištěno, že Alfréd M. byl zaměstnán ve sporné době u Bedřicha K., manžela st-lky, jako učeň na základě smlouvy učební z 1. července 1926 č. 46/1929.«

Zemský úřad v Brně nevyhověl rozhodnutím z 18. září 1931 odvolání st-ličinu do výměru městské rady v Brně a potvrdil tento výměr z jeho důvodů, které námitkami st-lky v odvolání uvedenými nemohly býti vyvráceny, a ježto jako manželka bydlící se zaměstnavatelem ve společné domácnosti ručí podle ustanovení § 170 odst. 2 za pojistné, jež se stalo splatným v době společné domácnosti. Ostatní v odvolání uvedené okolnosti jsou podle zákona zcela nerozhodny.

O stížnosti podané do tohoto rozhodnutí uvážil nss toto:

Jádrem sporu jest otázka pojistné povinnosti syna st-ličina jako učně zaměstnaného v cukrářské živnosti nevlastního otce, resp. rodičů v době od 1. července 1926 do 30. června 1930. Jde tu tedy o dobu spadající jednak do účinnosti zák. č. 221/24 Sb. a to od 1. července 1926 až do 31. prosince 1928, jednak do účinnosti zák. č. 184/28 Sb., a to od 1. ledna 1929 až do 30. června 1930 (§ 138).

Právním pramenem pro posouzení daného sporu je podle zák. č. 221/24 Sb. ustanovení § 2 odst. 1, podle něhož jest pojištěním povinen a podle tohoto zákona pojištěn, kdo . . . . . vykonává práce nebo služby na základě smluveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského, a nevykonává jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Ustanovení to bylo převzato i zák. č. 184/28 Sb. Podle obou citovaných norem jest základním nezbytným předpokladem pojistné povinnosti, aby osoba, o kterou jde, konala práce nebo služby na základě smluveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského a nekonala jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Z těchto ustanovení plyne, že vznik pojištění nepojí se již k pouhému faktu vykonávání prací nebo služeb, nýbrž že musí býti smluvený poměr pracovní, služební nebo učňovský, jak nss konstantně uznává ve své judikatuře (srov. na př. nál. Boh. A 6480/27, 8001/29 a j.). Jen tehdy, jsou-li splněny oba tyto zákonné předpoklady, jest dána pojistná povinnost podle uvedených norem, takže pojistný poměr vyžaduje k svému vzniku vždy nezbytně také uzavření smlouvy služební (učňovské) a zahájení prací nebo služeb na základě takovéto smlouvy.

Je-li podle toho, co shora bylo dovozeno, nezbytným zákonným předpokladem pro vznik pojistné povinnosti smluvený poměr učňovský — a jen o takový v nynějším sporu jde — pak z toho vyplývá nutně logický závěr, že v tom případě, kde nedošlo ke smlouvě učební, není předpokladu pro pojistnou povinnost.

Stížnost namítá, že tu v rozhodné době nebylo požadovaného smluveného poměru, poněvadž smlouva, již se úřady dovolávají, byvši podepsána toliko Bedřichem K., není uzavřena oboustrannou shodnou vůlí stran a nemá tedy právního podkladu. Alfréd M. učil se jenom následkem jednostranné otcovské vůle.

Nss uznal námitku tu důvodnou. Žal. úřad opřel svůj výrok o smlouvu učební z 1. července 1926. Než z aktu toho vyplývá, že je podepsán toliko Bedřichem K. a že o druhém kontrahentu tam není ani zmínky. Potom arcíť jde tu toliko o jednostranný akt, jenž této své povahy nepozbývá tím, že Bedřich K. je tam podepsán i jako otec, i jako zaměstnavatel, a takový jednostranný akt nemůže nahraditi řádnou smlouvu učňovskou, která právě tak jako každá jiná dvoustranná

smlouva vyžaduje svobodného souhlasného projevu vůle obou stran. Jen tehdy, jsou-li tyto náležitosti splněny, dojde k založení právního poměru, o němž lze tvrditi, že byl smluven, a takto ke vzniku pojistného poměru. Jde-li pak o nezletilého syna, který se učí v živnosti svých rodičů řemeslu, nepodléhá sociálnímu pojištění podle § 2 odst. 1 zák. č. 221/24 Sb. a zák. č. 184/28 Sb., není-li prokázáno, že byla o tom uzavřena smlouva (srov. nál. z 21. května 1930 č. 12.858/28, Boh. A 8649/30 a ze 7. září 1932 č. 8232/30, Boh. A 9996/32).

Vycházel tedy žal. úřad z mylného právního názoru, že jednostranný akt stačí ke vzniku smluveného učňovského poměru podle § 2 zák. č. 221/24, resp. zák. č. 184/28 Sb., a bylo proto nař. rozhodnutí pro tento mylný názor zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.529.

Živnostenské právo: I. * Výroba zboží na sklad není nezbytným znakem živnosti po továrnicku provozované. — II. * Majitel živnosti oprávněný k výrobě a opravě určitých předmětů je oprávněn zříditi vedlejší závod určený pouze k opravě těchto předmětů.

(Nález ze dne 6. listopadu 1934 č. 20.714.)

V ě c: Akc. spol. pro automobilový průmysl v Praze proti zemskému úřadu v Bratislavě o zřízení vedlejšího závodu.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje jednak pro nezákonnost, jednak pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Akc. spol. pro automobilový průmysl v Praze ohlásila okresnímu úřadu v Žilině, že zřídila v Ž. autoopravnu k provádění oprav automobilů všeho druhu, kterou bude provozovati jako vedlejší závod své hlavní provozovny v Praze, a že ustanovila svým zástupcem v tomto vedlejším závodě Ludvíka B. Okr. úřad v Ž. výměrem z 11. listopadu 1931 odepřel toto oznámení vzíti na úřední vědomost a to především z toho důvodu, že závod, o který jde, nelze přiznati charakter závodu vedlejšího, ježto omezuje svoji činnost pouze na opravu motorových vozidel a karoserií atd., kdežto závod hlavní je oprávněn vyráběti a opravovati motorová vozidla atd., z čehož plyne, že vedlejší závod neodpovídá charakteru závodu hlavního. Závod, o který jde, nemůže býti také uznán za závod po továrnicku provozovaný ve smyslu výnosu min. obchodu ze 14. května 1925 č. 5871/25, poněvadž v tomto závodě neprovádí se vůbec zhotovování nebo spravování motorů přímo pro tržbu určených, nýbrž jen jejich opravování, tedy provádí se v něm živnost zámečnická, klempířská, mechanická, eventuelně čalounická, a to jen v rozsahu řemeslném. V závodě nepracuje dále 20 živn. pomocníků mimo své obydlí zaměstnaných, není v něm zavedena dělba práce, používání strojů je jen minimální, neplatí se vyšší daně a scházejí tedy typické znaky podniku po továrnicku provozovaného.

Rekurs, který st-lka proti tomuto rozhodnutí podala, zamítl zemský úřad v Bratislavě nař. rozhodnutím z 20. února 1933 z důvodů uvede-